

Dunaszekcsői

034TX

+3603190M+

Hírek

2022. április

352.384.397 forintos beruházás a Telelőben

Pályázati forrás segítségével természeti értékekben gazdag, egyben kedvelt kirándulós és horgászhely rehabilitációja valósult meg Dunaszekcső község határában, a Duna árterületén. A beavatkozás a Duna folyó Felső-zátonyi mellékágát, valamint a Telelő-Duna elnevezésű holtágát érintette.

A folyam-
szabályozások
következtében
olyan
folyamatok
zajlottak le és
zajlanak ma is,

amelyek természetvédelmi szempontból hátrányosak. A folyó medrének süllyedése, és ezzel párhuzamosan a hullámtér és az ott található állandó és időszakos vizes élőhelyek feltöltődése beavatkozás nélkül, hosszú távon a területre jellemző egyes élőhely-típusok további degradálódásához, majd eltűnéséhez vezet.

Az élőhelyek rekonstrukciója egyrészt Telelő-Duna és a Felső-zátonyi mellékág részleges kotrásával, a kotort anyag Duna-mederbe történő visszajuttatásával, valamint műtárgyak átalakításával valósult meg. A beavatkozás eredményeként a Telelő-Duna holtágban nagyobb állandó vízmélység, magasabb vízszint

tartható, melynek következtében megállhat a hínárnövényzet túlbujánzása, továbbá javul a holtág halmegtartó képessége. Ami öröndetes lehet a **halak** fogni vágyóknak.

Elérhetőségek:

-muvhaz.dszekcs@gmail.com

-Dunaszekcsői Művelődési Ház

Facebook oldal

-7712 Dunaszekcső

Kossuth Lajos u. 33.

- instagram

- weboldal

Az újságot megjelentette Dunaszekcső
Község Önkormányzata 130
példányban.

Szerkesztő: Kulutáczi Tímea

A Felső-zátonyi mellékág pedig olyan átfolyó rendszerű víztestté vált, amelyen alacsonyabb dunai vízállás esetén is átáramlik a folyó vize.

A tervezett beavatkozások a gazdag élővilág fennmaradásának biztosítása mellett várhatóan jó hatással lesznek a közvetlen beavatkozási területet övező ártéri erdők vízellátására, ezen keresztül egészségi állapotára is.

Önkormányzati hírek

A márciusi testületi ülésen Dunaszekcső képviselőtestülete a 2022. évi költségvetését 382 623 470 Ft költségvetési bevétellel, 382 623 470 Ft költségvetési kiadással és 100 993 622 Forint költségvetési maradvánnyal állapította meg.

A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet számára 400 000 Ft támogatást utalt át, hogy azt a szervezet a belátásuk szerint legmegfelelőbben tudja felhasználni az ukrainai menekültek megsegítésére.

Programajánló

- Április 3. Országgyűlési választás
- Április 6. 18.00 Műveltségi vetélkedő
- Április 12- től keddenként 18.00 kezdettel felnőtt táncklub indul a Művelődési Házban
- Április 13. 18.00 Műveltségi vetélkedő
- Április 23. 15.00 Dunaszekcsői Német Nemzetiségi Táncsoport önálló napja

Játék

Keresd meg az újság cikkeiben a **buborékba** tett szavakat, és állíts össze belőlük egy régi magyar szólást vagy közmondást.

A helyes megfejtést küldd el

sms-ben: 0620/4857088,

email-ben: muvhaz.dszekcs@gmail.com,

vagy messenger üzenetben: a Dunaszekcsői Művelődési Ház facebook oldalára

április 30-ig!

A megfejtők között a ajándékot sorsolunk ki.

A március havi játék helyes megfejtése:

Kicsi a bors, de erős.

A szerencsés nyertes:

Ódor Dóra

Gratulálunk!!

Gondosóra!!

A Gondosóra program egy országos jelzőrendszerre épül. Feladata, hogy a saját otthonukban élő idős emberek egy egyszerű eszköz segítségével kapcsolatba léphessenek az általuk előre megjelölt kontaktszeméllyel, aki baj esetén közvetlen és gyors támogatást, megoldást nyújthat a problémájukra. Az eszköz igénylése ingyenes, de regisztrációhoz kötött. A helyi Idősek Otthona dolgozói szívesen segítenek az érintetteknek az igénylésben!

Dunaszekcsői Német nemzetiségi táncsoport

A Dunaszekcsői Német Táncsoport 2014 óta számos átalakuláson, változáson, illetve fejlődésen ment keresztül. Kezdetleges ruhatárunk szinte teljesen

átalakult a sok pályázati lehetőségnek köszönhetően, ami az idei évben is folytatódik. Folyamatosan

cserélődnek le az első,- a sok használatból adódóan elhasználódott- ruhadarabok. Lehetőségünk nyílt pályázaton keresztül hagyományos dunaszekcsői kasmír népviseletet készíttetni a felnőtt csoportban táncoló lányoknak, asszonyoknak. Az idei évben próbatermünk felújítására is sikerült támogatást nyernünk.

Egyesületünket évről évre bővítenünk kellett, hiszen egyre több volt az új pici érdeklődő. Így 2022-re már három csoporttal büszkélkedhetünk, amit hamarosan lehet, hogy akár négyre is kell választani a sok óvodásnak köszönhetően. Az elmúlt évekhez hasonlóan Egyesületünk idén is megrendezi V. Táncbemutató Délutánját 2022. április 23-án 15 órától a Szabadtéri Színpadon, ahol ismét megmutatjuk, hogy mit is tanultunk az előző években. A műsor után, este Egyesületünk éves Jótékonyági svábbáliját is megtartja.

Alföldiné Pajkos Kitti, Egyesület vezető

Zöld Sarok - dr. Acél Csaba rovata

Az erdei szalonka (*Scolopax rusticola*)

Egy-két gondolat a tavasz hírnökéről, a szalonkáról! Ez a galamb egy kicsivel nagyobb testű,

Olajfestmény a szerzőtől

tavasszal-ősszel vonuló madárka, az erdei avar színeihez alkalmazkodó szerény ruhácskájában, rejtett életmódjával, alig pár perces esti nászrepülésével - az átlagos vadászok számára szinte semmit sem jelent - pedig ő az erdők királynéja!

Azt szinte mindenki tudja, vagy hallotta, hogy a szarvasbika az erdők királya! Ha a bika az erdők királya, akkor a szarvastehén az erdők királynéja?

Hát nem - ezt a címet a szalonka nyerte el.

Évszázadok óta vadásszuk, vadászata hagyománytiszteleten és az új szabályozások értelmében korlátozottan folytatható. A lőtt példányok tudományos feldolgozása ún. monitoring vizsgálatokkal történik.

A szalonka életmódját nem ismerték, sokáig az a tévhit uralkodott, hogy a fenyőerdőkben a fenyők magvain él, csak azokat csipegeti fel, így kerülhetett a szalonka bele - kicsit átpirítva- az asztalokra piritóskenyérre kenve. Aztán jött a felismerés, hogy a szalonka kizárólag gilisztákon él, azokat keresi meg és villásan nyitható csőrvégevel húzza elő a nedves talajból.

A klímaváltozás azt is hozza magával, hogy egyre több szalonka itt tel, téli fácánvadászatokon nem ritka a "bagolyrepüléssel" menekülő madár látványa.

A lőtt szalonka trófeája a tollai. A szárnyhajlat két kemény tolla - amiből kalapdíszt lesz, illetve a bolyhos ecsettolla, ami a nevéhez méltóan ecsetek anyagául is szolgált.

Sport

Labdarúgás

AutoCity Volkswagen Baranya m. III. o. Dárdai F. cs. sorsolás

03. 12. DSE 2020 - Bába	6 - 0	05. 07. 17.00 Sátorhely- DSE 2020
03. 19. Mohácsi TE- DSE 2020	4 - 1	05. 14. 17.00 DSE 2020- Palotabozsok
04. 03. 15.30 Göresőnydoboka- DSE 2020		05. 22. 17.30 Babarc/Bóly II.- DSE 2020
04. 17. 16.00 Kölked- DSE 2020		05. 29. 17.30 DSE 2020- Geresdlak
04. 23. 16.00 DSE 2020- Szajk		06. 04. 17.00 DSE 2020- Lippó
04. 30. 16.00 Borjád- DSE 2020		

Spinning-győzelem

Pécsett, az Illés Gyula Általános Iskola Sportcsarnokában zajlott 2022. február 27-én a XIII. FittBike Spinningmaraton több kategóriában, melynek során a 3-4 fős férfi/vegyes csapatok mezőnyében aranyérmes lett a dunaszekesői Dr. Tóth Andrea valamint a Sohár Judit, Tarnai Gábor és Szabó Lóránd alkotta, Sereg-hajtók fantáziánévvel induló csapat, melynek tagjai egymást váltva kereken négy órán át tekertek teljes erőbedobással. A négyes már az első órában előnyre tett szert, ezt fokozatosan tovább növelte, és végül bő 11 kilométert verve a második helyezettre a verseny végén 200,98 km-t mutatott a spinning kerékpárjuk mérője.

Április: Beköszönt az allergia

írta Torba Kamilla

Kora tavasszal a levegőbe pollenek kerülnek, melyek minden évben millióknak okoznak allergiás tüneteket. Áprilisban a mogyoró, az éger, a ciprusfélék, a kőris és a nyárfa okoz kellemetlenségeket. Az érzékeny ember jó, ha ezeket **kerüli**.

Mikor?

A meleg, száraz, szeles napokon sokkal magasabb a pollenszám. Kora reggel, késő délután, és kora este célszerű otthon maradni.

Hogyan?

Először a pollenszemcsék bejutnak az orrba, és a torokba, majd rátapadnak a kötőhártyára, így kiváltva az allergiás tüneteket. A szabad idegvégződések ingerlése okozza az orrvizketést a tüsszögést és az orrfolyást.

Miért?

Ha visszatérő panaszaink vannak, akkor jó megoldás felkeresni egy orvost. Kaphatunk

gyógyszert, orrspray-t, melyek csökkentik, vagy megszüntetik a tüneteket.

Magunkon is segíthetünk

Tartsuk tisztán az autók pollenszűrőjét, és hetente cseréljük (esetleg mossuk forró vízben) az ágyneműt. Ez azért fontos, mivel a pollenek remekül megtapadnak a hajon. Ezért akár gyakrabban moshatjuk hajunkat, ám elég ha tiszta vízzel öblítjük. Nem kell minden alkalommal samponozni.

Allergia tea - Lándzsás útifüves teakeverék

Elkészítése: 3g teafüvet 2,5dl vízzel forrázzunk le. 15 perc után szűrjük le. (Lehetőleg mellőzzük a fémszűrőt.)

Fogyasztása: Napi 1 csészével korlátlan ideig iható.

Ellenjavallat: Terhesség, szoptatás alatt nem ajánlott. Gyermekeknek 6 éves kortól hígítva (1 teáskanál teafű + 2,5dl víz) adható.

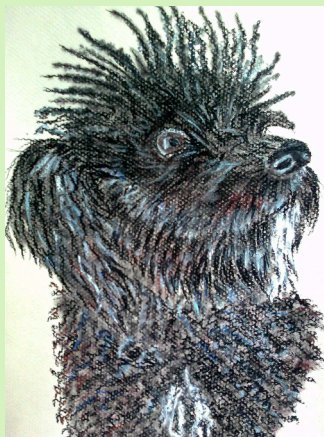
Az állatorvos válaszol: A kutyák és macskák oltása

írta Dr. Kovács Iván

A felelősségteljes gazdi mindig jól átgondolja, milyen házikedvenc illik hozzá, illetve melyik lenne az, akiről a család gonoszkodna az elkövetkező majdnem húsz éven keresztül. Amikor úgy döntöttünk, hogy befogadunk a családba egy kölyök cicust vagy kutyust, az alapvető dolgokon kívül tudomásul kell venni, hogy állatorvosi szempontból is el kell látni a kis jövevényt. Melyek ezek az állatorvosi szempontok?

Amikor új környezetbe kerül a kedvenc, javasolt 6 hetes kortól féregteleníteni, amit kéthetente meg kell ismételni, amíg a veszélyesség elleni oltást meg nem kapják. Utána elég negyedévente, mivel a belső élősködőknek kb. ennyi idő kell, hogy teljesen kifejlődjenek.

Az első oltást 7-8 hetes korban javasolt adni, ami a parvovírus ellen ad védelmet. Ez egy csúnya betegség, ami bélgyulladással, erősen véres, különösen jellegzetes bűzös hasmenéssel jár. Gyakori a halálos kimenetel is. A második oltást 9-10 hetes korban kell adni, ami többkomponensű, azaz kombinált oltás: védetséget nyújt a fertőző májgyulladás, szopornyica, parvovírus és aleptospirosis ellen. 11-12 hetesen a parvovírus elleni oltást megismételjük, ez a harmadik oltás.

A következő találkozás az állatorvossal 13-14 hetes korban történik meg, ahol megismétlik a korábbi kombinált oltást. Ilyenkor legjobb, ha a kutyus nem haverkodik olyan kutyákkal, akik nincsenek beoltva, ugyanis azok akár fertőzöttek is lehetnek, vagy hordozhatják magukban a kórokozót. Ha megtörténik a találkozó ilyen kutyával, de a mi kedvencünk még tünetmentes, az családka lehet az állatorvos számára is. Ugyanis oltás előtti kivizsgáláskor a kutyus nem mutat betegsége utaló jeleket és az állatorvos úgy dönthet, hogy beoltható az eb. Lappansági időben beoltott kutyusokban a betegség csak nagyobb „lánggal” lobbanhat fel, és máris itt a baj. Ezért fontos az állatorvos és a gazdi közötti őszinte kommunikáció.

Ötödik alkalomkor, amikor a kedvencünk találkozik az állatorvossal, az már a kötelező oltást foglalja magába; ez pedig a veszettség elleni védőoltás. Ezt javasolt fél év múlva megismételni, majd utána évente egyszer kell beadni. Minden gazdi, aki évente nem oltatja be a kutyáját, az törvényt szeg!

Ezek az oltásokon kívül a gazdi kérésére kaphatnak a kutyusok kennekőhögés elleni védőoltást, ami akkor javasolt, ha a kedvenc kutyaközségbe megy /kutyaiskola, hotel.../. Kullancsok által terjesztett Lyme betegség elleni oltás pedig, ha a kutyussal sok időt töltünk el a szabadban vagy vadászkutyáról van szó.

A macskák kb. 16 hetes korukra elveszítik az anyjuktól kapott természetes védekezést. Ennek ellenére az oltási protokollt 8 hetes korban javasolt elkezdni, amit 4-6 hetes korban megelőző egy-két féregtelenítés. Az első oltást fertőző gyomor- és bélgyulladás, fertőző- orr és légcsőgyulladás, macskanátha ellen adják. Két hét múlva az oltást megismétlik. Ismét két hét elteltével a veszettség elleni oltást kapják a cicusok. Minden külföldre szállító macskának kötelezően meg kell kapnia a veszettség elleni oltást. Ezen kívül a cicóknak szükség esetén 16 hetes kortól

fertőző hashártyagyulladás és bőrgomba elleni védőoltások adható. A macskák az utolsó beadott oltás után 10-14 nappal már teljes védekezést élveznek. A védekezés fenntartásához az oltások évenkénti ismétlése szükséges. A kijáró macskáknak a következő oltási protokoll javasolt:

6-8 hetes korban: macska kombinált oltás (fertőző gyomor- és bélgyulladás, fertőző- orr és légcső- gyulladás, macskanátha),

8-10 hetes korban: macska kombinált oltás ismétlésével egy időben az első veszettség oltás

10-12 hetes korban: macska leukémia elleni első oltás,

12-14 hetes korban: macska leukémia elleni oltás ismétlése. Sajnos sok betegség van, ami ellen nincsen védőoltás, ezért a megfelelő állattartási körülményeket betartva nagyobb az esély ezek elkerülésére. Az oltási protokollok állatorvosonként változhatnak. Az állatorvosnak mindig figyelembe kell vennie a kedvenc jelenlegi egészségi állapotát, korát és immunrendszerét. A védekezéssel ellátott kedvencek jó tartási körülmények között idővel meghálálják a törődést.

Tudtad-e?

Az erdélyi kopók ősei együtt érkeztek a honfoglaló magyarokkal. A Kárpát- medencében talált kelta kopó kereszteződött az eleink által hozott ún. ősmagyar kopóval, melynek eredményeképpen született meg a pannon és az erdélyi kopó. 1729-től kezdődően azonban a pannon kopó pusztulásnak indult, így csupán az erdélyi kopó maradt fent. 1947-ben a román hatóságok a kopó kiirtását rendelték el, melynek hatására jóformán kihalt a faj. 1968-ban azonban sikerült két példányt vásárolni Máramaroszigeten egy vadásztól (aki titokban tartotta az ebeket), amit átcsempészve a határon hozzákezdhettek a kopók tenyésztéséhez. Az áthozatalkor a határőröknek azt mondták, hogy a két kutyát Ceaucescu elvtárs küldi Kádár Jánosnak, s így sikerült átjutnia Rékának és Morzsinak, hogy hamarosan hozzáláthassanak saját fajtájuk megmentéséhez.

A Dunaszekesői fúvószena története

1. rész A II. világháború előtti időszak

Galambosi László rovata

Egyszer a hatvanas évek derekán egy néprajzkutató édesapámat Galambosi Vincét (klarinét) kérdezte a háború előtti zenei életéről.

- Mikor alakult Dunaszekesőn fúvószenekar?

- Pontosan nem lehet tudni, a húszas években már biztosan volt, mert amikor gyerekként Szép Antal kántor-tanítónál elkezdtem a zenetanulást, voltak idősebb zenészek. S voltak a múlt századból – az 1800-as évekből - való hangszerek. Az is lehetséges, hogy már akkor is volt zenekar.

- Azokon a hangszereken még lehetett játszani, nem használdták el?

- Gyakran kellett javítani. A trombiták billentyűi megszorultak, akadoztak, elhangolódtak, nehéz volt összehangolni őket. A klarinétok szelelték az elhasználdott párnák miatt, újat nehéz volt beszerezni, parafából faragtunk párnákat, s spanyolviasszal ragasztottuk. Az eltört rugókat sokszor gumival helyettesítettük. De mindenki lelkes volt és házilag megoldottuk a hangszerjavítást. Szerencsére volt elég jobb állapotú hangszer, akinek jól ment a fújás azon játszhatott, a kezdők és a gyengébben teljesítők a régiéket kapták.

- Volt lehetőség új hangszerek beszerzésére?

- Új hangszert csak egy-két tehetősebb zenész vásárolt saját használatra. A zenekar részére időnként gyűjtést hirdetett a pap a misén – a kántor úr közbenjárására-, hogy ki-kik lehetősége szerint egy kis aprópénzzel segítsen. Ilyenkor, ha összejött annyi, egy-egy használt hangszert lehetett venni. A jobb feltételekkel működő városi zenekarok ha selejtezték le hangszereket, ezekből is kaphattunk alkalmanként.

- Abban az időben a fúvószenekart „Levente zenekarnak” is nevezték.

- Igen, a katonai szolgálat előtti fiatalokat nevezték leventéknek, akiknek kötelező volt a katonai előképzés, amit ki lehetett váltani a zenekari muzsikálással. Magunkfajta egyszerű paraszt- gyerekeknek nagy dolog volt ám a zenekarba bekerülni! Büszkék is voltunk rá, s mindent megtettünk, hogy helyt álljunk.

- Hány főből állt a zenekar?

- A bevonulók miatt állandóan változott, általában harmincöt - negyven fő között volt a létszám.

- Milyen volt a zeneoktatás és a próbák?

- Szép Antal „tanító úr” szigorú ember volt. Nem tűrte a lazítást. Hiányozni csak nagyon indokolt esetben lehetett. Egy téli napon egyik fiatal elkésett a próbáról. - Hát te meg hol jártál? - vonta kérdőre, látván sáros bakancsát és ruháját. - Aratni voltunk -felelte. No, erre

lett is nagy nevetés. - Hát persze, most van az ideje - s már emelte is a pálcáját, hogy odasózzon egyet. - N..nádat vágunk az Öregdunán - mondta megszeppenve a fiú - kell az istállóra. - Hát akkor meg azt mondjad! No, ülj csak a helyedre! - S amikor elfordult, láttuk, hogy jót mosolyog a bajusza alatt. Minden órára, minden próbára készülni kellett. A feladott gyakorlatokat, skálákat és zeneszámokat rendszeresen számon kérte, s aki nem felelt meg, hamar kipenderítette. A próbákon és a fellépéseken mindenkitől fegyelmezett, lelkiismeretes munkát követelt.

- Milyen alkalmak voltak fellépésre?

- Abban az időben csak vallási ünnepek voltak, s meg is tartották azokat. Nemcsak a húsvétot, pünkösdöt és karácsonyt, hanem Péter-Páli aratás ünnepétől kezdve Nagyboldogasszony, Szent István, templom szentelő (búcsú) és más szentek napját. Legtöbbször térszenét adott a zenekar, s volt, amikor misén is játszottunk. Jeles napokon, amikor a község előljárósága a Községháza előtt beszédet intézett a néphez, akkor is. Egy alkalommal játszottunk Mohácson, a Fogadalmi Templom előtti téren. Híjával utaztunk, nagy szél kerekedett, hintáztatta a hajót, volt aki „tengeri beteg” lett. Nem bírta a hullámozó vizet. Nem is vállaltuk többet. Rendszeresen zenéltünk Szigetben (Dunafalva) is.

- Milyen zeneszámokból állt a repertoár?

- A Himnusz, Szózatot és a Hiszekegy-et mindig kellett játszani. Alapból katonazenét, magyar indulókat játszottunk. Ezen kívül templomi muzsikát, fúvószenekarra átírt énekeket, amit Szép Antal hangszerelt, valamint neves zeneszerzők műveiből is részleteket, pl. Bach passió. (Sajnos ezek a kották elvesztek, nagy kár értük. -a szerző-)

- Meddig tartott a „Szép Antal korszak”?

- Én bevonultam Pécsre a katonazenekarba két évre. Amikor leszereltem, még rendes kerékvágásban ment minden. Aztán a háború előszele megérintett minket is. Nehéz volt a megélhetés, politikai megosztottság is felütötte fejét, néhányan abbahagyták, többen el is költöztek, emiatt nehéz volt próbákat tartani, fellépések is ritkábban voltak. Az utánpótlás nevelés sem működött már jól. A háború aztán végleg megpecsételte a zenekar sorsát

Március 15. a határon túl

írta Mihály Bettina

Erdélyi magyarként természetesen mi is ünnepeljük az 1848-as forradalmat.

Az állam ugyan nem adja meg nekünk hivatalosan ezt az ünnepet szabadnapként, de mi már az ünnepség előtti napon, azaz március 14-én kezdjük a készülődést.

Sőt, az iskolákban, óvodákban még korábban megkezdődik a készülődés, akár hetekkel azelőtt, hiszen verseket, énekeket tanulnak a megemlékezésre. Kokárdákat készítenek, amelyeket majd az ünnepségen viselnek, de akár egész nap is viselheti valaki, ha éppen úgy dönt. Máréfalván és a környező településeken, városokban egyaránt ünnepséget tartanak a lakosok: katonadalok, katonaversek, akár lovasok is felvonulhatnak a jeles napon.

Az ünnepséget rendszerint a székely, majd a magyar himnusszal zárjuk.

Húsvéti hagyományok

Nagycsütörtök

A húsvéti előkészületek nagycsütörtökön kezdődnek. A harangozás abbamarad (a harangok Rómába mennek).

Nagypéntek

Jézus kereszthalálának napján tartják a legszigorúbb böjtöt. Nagypéntek az általános tisztálkodás napja: ember, állat a patakra ment mosakodni, a házban meszelnek, takarítanak, nagymosást tartanak. Nagypénteken nem gyújtottak tüzet, nem sütöttek kenyeret.

Nagyszombat

Nagyszombaton folytatódott az előző napon megkezdett takarítás. Sütés közben nagy zajt csaptak, hogy a férgeket is elűzzék. Este ünnepelték Jézus feltámadását. A húsvéti harang szavára befejeződik a böjt. A tűzhelyen a tűzgyújtás ősi módszerével gyújtották meg az "új tüzet" amelyet megszenteltek.

Húsvétvasárnap

A kereszténység legnagyobb ünnepe. A húsvéti ételek (sonka, tojás, kalács, bor) kapcsolatban állnak a rítussal. Néhány helyen ekkor került sor a "zöldágjárásra". A húsvéti határjárás egykor igen népszerű szokás volt.

Húsvéthétfő

Húsvét másnapján előtérbe került a pogány tavaszkezdő hagyomány. A fiatalok egyik legkedveltebb szokása volt a húsvéti locsolás. A locsolás szokásos jutalma a megvendégelés és a piros tojás; az ősi termékenység-szimbólum volt.

Húsvéti szokások Máréfalván

Máréfalva lakossága nagyjából katolikus vallású, ezért a húsvéti időszak a farsang utáni nagyböjttel kezdődik. A nagyböjt arról szól, hogy az emberek tartózkodnak a hangos zenétől, mulatságtól, ebben az időszakban nem is tartanak lakodalmat, bált a faluban. Ugyanakkor a sok évétől, sok hús fogyasztásától is tartózkodnak az emberek, és vannak napok, amelyeken kimondottan nem fogyaszthatunk húst, ezt általában mindenki betartja. A többi megtartóztatást ma már egyénileg változtatják a személyek: van, aki például csokit nem eszik, van, aki az egész böjti idő alatt (40 nap) nem fogyaszt húst.

Húsvét vasárnap délelőtt mindenki misére megy, viszi a kosárban az ebédet, hogy a pap megszentelje azt. A megszentelt étel maradékait, csontokat stb. nem szabad az állatoknak adni; vagy kidobjuk, vagy tűzbe dobjuk. A szentmise után mindenki hazatér, elfogyasztja az ebédet, ami általában töltött bárány, majd összegyűl esetleg a nagyobb család, beszélgetnek, pihennek. Húsvét másnapján, azaz Húsvét hétfőn szoktak a fiúk elmenni a lányokhoz locsolni: verset mondanak, illatos parfümmel meglocsolják a lányokat, majd kapnak szép piros tojást cserébe.

Mihály Bettina írása

A húsvéti időszak az egyik legjobban várt ünnep a fiatalok körében. A fiatalok a locsolás öröme miatt várják leginkább, a kisebb gyerekeknek pedig a tojás festés és annak gyűjtése okozza a legnagyobb örömet. A tojásfestés az egyik legfontosabb előkészülete a húsvétnak. A tojásfestést a tojások megírásával kezdjük, ez kesice és méhviasz segítségével történik. Amikor kész vagyunk a minta megírásával, a tojásokat hideg festékbe tesszük. Máréfalván a húsvét szentmisével kezdődik, melyen a falu apraja-nagyja részt vesz. A szertartás keretén belül sor kerül az ételszentelésre. Ilyenkor a falu lakosai kosarakban visznek ételt, amit az oltár elé helyeznek, majd a pap bácsi megszenteli azokat. A szentmise után családi ebéd következik minden háznál. Az ünnepi asztalon, a megszentelt ételek közt hagyományosan szokott lenni bárány, sonka és tojás, valamint lepény és kalács. Húsvét másodnapján a falu legényei csoportokba szerveződnek, így mennek locsolni. A lányok hagyományos viseletbe öltözve, festett tojásokkal és süteménnyel várják a locsolókat. A legények házról házra mennek, van aki kölnis vízzel, mások vödörrel járnak a falut. A lányok egy része a vizesvödörket általában nem igazán szereti, de jókedvvel, mókásan fogják fel. A fiúk sorban elmondják a verseiket, majd meglocsolják a lányokat. Ezek az érzések visszakalauzolják a fiatalokat a nagyanyáik, dédnagyanyáik idejébe. A Máréfalvi Rozetta Ifjúsági Egyesület megalakulása óta egyre több a fiatal, akit érdekelnek a régi szokások, próbálják megélni és továbbadni azokat a fiatalabb generációknak.

Szép Kitti írása

Tudtad-e?

Haraszthy Ágoston volt az a magyar ember, aki megajándékozta Amerikát a szőlővel. Azt megelőzően Amerikában csak vadszőlő termett. Haraszthy a Bács megyei Futak községben született 1812 augusztusában, régi nemesi családban. 1840-ben, 28 éves korában lépett először Amerika földjére. New York után Wisconsinban, a lakatlan prérin találta meg otthonát, ahol birtokot vett, és "Széptáj" néven várost alapított. Időközben felfigyelt a vidék elképesztő termékeny földjére, így útrakelt és Kis-Ázsiából, Perzsiából, Európa leghíresebb bortermő vidékeiről, így Tokaj-Hegyaljáról is vásárolt szőlővesszőket, hogy kiválassa közülük a legalkalmasabb fajtákat. Felpakolt, és több mint tízezer szőlővesszővel érkezett vissza Kaliforniába. Munkálkodása eredményes volt olyannyira, hogy mára szinte egész Kaliforniában mindenütt óriási szőlőültetvények ontják a csemegeaszót, mazsolát és a nemes kaliforniai borokat.

A Wesselényi-féle összeesküvés vezetőinek kivégzése (1671. április 30.)

iffi. KulutácZ Zoltán rovata

A 17. század második felének egyik legfontosabb konfliktusát a Habsburgok centralizációs törekvéseivel szemben kialakuló rendi ellenállás jelentette. Ennek első fejezete volt az úgynevezett Wesselényi összeesküvés, amelynek során magyar főnemesek, a királyság legfontosabb közjogi méltóságai fordultak szembe a császári udavarral. Ellentétben a század korábbi Habsburg- ellenes háborúival (Bocskay felkelése, illetve Bethlen Gábor és Rákóczi György hadjáratai), ez a mozgalom nem Erdély fejedelmei által lett vezetve és mellőzte a századra oly jellemző vallási jelleget is.

A mozgalom vezetői régi, nagy családok leszármazottjai voltak, akik remélték, hogy osztrák segítséggel végre felszabadíthatják az országot a török megszállás alól. Nem véletlenül voltak családottak tehát, amikor I. Lipót az 1663/1664-es Zrínyi Miklós életét is követelő alapvetően eredményes hadjáratot a török számára meglehetősen kedvezményes Vasvári békével zárta le. A magyar urak kellő keserűséggel vették tudomásul, hogy az uralkodó Magyarországra csak mellék-hadszíntérként tekint, s prioritásának a spanyol trónt tekinti.

Még ennél is jobban fájlhatt az ország irányítását a bécsi Titkos Kamara a magyar rendek megkérdése nélkül folytatta. Az elégedetlen főurak első fontosabb találkozója még 1664-re tehető, amikor Wesselényi Ferenc nádor és Zrínyi Miklós horvát bán egy esetleges külföldi hatalom megkeresésének lehetőségét tárgyalták. Geopolitikai megfontolásból azonban sem a lengyelek, sem pedig az éppen egyéb fronton elfoglalt törökök nem voltak hajlandóak egy újabb konfliktusra, mindössze XIV. Lajos francia király volt nyitott a szervezkedést pénzügyileg is támogatni. Az idő múlásával az összeesküvők egyre több magyar politikai szinten jelentős személyt nyertek meg ügyüknek; a legnevesebbek talán Nádasdy Ferenc országbíró és I. Rákóczi Ferenc voltak, miközben az időközben elhunyt Wesselényi vezetői

szerepét Zrínyi Péter vette át. A korai tervek, amelyek a „kalandor” jelleget sem mellőzték azonban még 1668-ban az udvar tudomására jutottak. Ennek fő felelőse maga Nádasdy volt, aki a nádori pozícióért való korteskedésben igyekezett a saját esélyeit erősíteni.

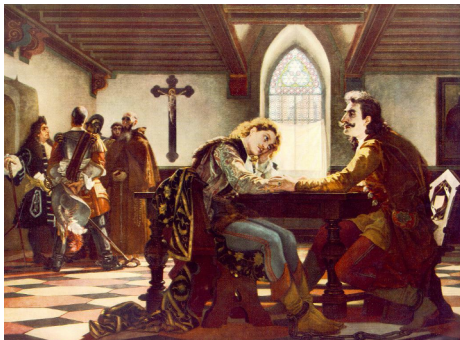

Wesselényi Ferenc

Az eredeti tervek alapján a felkelésnek párhuzamosan kellett volna kitörnie Horvátországban és Felső-Magyarországon, hogy megossza a császári erők figyelmét, ugyanakkor a március 12-én Zrínyi és Frangepán által kirobbantott zendülés híre csak jókora késéssel érkezett el Rákóczi udvarába. Április 9-én Sárospatakon ugyan harcba hívta híveit, de mire csapatai egyáltalán felvonultak a Tokaji vár alá, addigra a császári erők leverték Zrínyi és Frangepán horvát lázadóit és a két renitens úton volt Bécsbe kegyelemért könyörögni.

Miután a fejedelem értesült a másik felkelés sorsáról és arról, hogy egy 10 000 fős reguláris hadsereg lett útra indítva ellene, május elsejével a harcokat teljesen beszüntette. Utolsóként augusztus 9-én a Wesselényi özvegye által védett

Murány vára adta meg magát. A bécsi udvar a győzelmet követően a fő szervezkedőket fő- és jószágvesztésre ítélte, de hamar nyilvánvalóvá vált, hogy a hangsúly inkább az utóbbin volt. Ennek bizonyítéka, hogy Rákóczi az édesanyja által fizetett 400 000 forintnak köszönhetően császári kegyelmet kapott, míg a lázadóktól elkobzott javak értéke a tízmillió forintot is meghaladta.

Zrínyi Péter és Frangepán Ferenc (Madarász Viktor festménye)

A megvádolt és elítélt mintegy 160 főkolompós többsége végül megúsza rövidebb ideig tartó elzárással és nagyobb összegek kifizetésével. A legismertebb személyek számára azonban nem volt kegyelem. Végére is a császár aligha nézhette tétlenül, hogy alattvalói külföldi kormányok képviselővel, azok anyagi támogatásával próbálják kiszakítani az országot a Habsburg birodalom kereteiből. Ennek megfelelően a főszervezőket „speciális” eljárásban -tehát nem bíróság előtt, ahogy a jog megkövetelte volna- ítélték halálra.

1671. április 30-án hajnalban Bécsben végezték ki Frangepán Ferencet, Nádasdy Ferencet és Zrínyi Pétert. A császári udvar azon reménye, hogy ez az ítélet megtöri a nemesi ellenzék eltökéltségét azonban nem szökkent virágba, a túlélők és az elítéltek családjai tovább távolodtak Bécstől és a Lipót által is preferált abszolutizmustól, megmaradt birtokaik ereje és befolyása pedig a későbbi Thököly majd Rákóczi szabadságharc fundamentumát képezte.

„Minden út Rómába vezet.”

írta Szabó Barnabás

A Keresztény Egyház egyik legfőbb ünnepéhez, a Húsvéthoz kapcsolódó szólás szerint "a harangok elrepülnek Rómába három napra". Ez a három napos időszak Nagycsütörtökön kezdődik, az utolsó vacsora napján. Ezért számolja a keresztény vallás a három napos gyász kezdetét ettől a naptól. Ezért is hallgatnak el a harangok, mivel ilyenkor kezdődik csendben, meditációval a Húsvétra való felkészülés.

A harangok igazából nem is repülnek sehova, hanem egyszerűen csak elhallgatnak. A legenda szerint viszont a 15-16. században alakult ki a hagyomány, amikor a nagycsütörtöki misében a glória után a harangok megszólalnak, de azután elnémulnak a nagyszombati vigília glóriájáig, s helyüket a fakereplők foglalják el. Ez a némaság jelképezi Krisztus kínszenvedésekor elnémult apostolok félelmét és a gyászt.

Ehhez viszont tartozik egy történet, amely nem annyira ismert. 1674 nagyszombatján Rómában, Szent Péter- templomában

a sekrestyés felmenvén a templom tornyába, talált egy idegen öltözetű ifjat mélyálomba merülve. Nagy nehezen fölébresztette, aki megdöbben arccal nézett körbe, s alig tudta megérteni, mi történt vele, amíg végre latin nyelven elmondta, ki ő és hogyan jött ide. Neve Kopeczky Mihály, Késmárkon volt diák. A fiúban nagy vágy támadt, hogy megnézzé az örök várost és híres templomait. Erre eszébe jutott az, hogy húsvétkor a harangok Rómába repülnek, és ő elhatározta, hogy egy haranggal együtt megteszi ezt az utat. Felmászott tehát a késmárki templom tornyába, ott az öreg harang belsejébe belébüjt és szíjjal hozzákötözte magát a harang nyelvéhez. Egyszerre csak nagy rázkódást érzett, mintha kirepült volna a toronyból és ez után elvesztette eszméletét. Nem is nyerte vissza mindaddig, amíg a Szent Péter sekrestyése föl nem ébresztette.

Kopeczky története nagy feltűnést keltett egész Rómában. A kardinálisok álmélkodva hallgatták, csodájára járt a világ. Az Isten felvitte ott a dolgát, gyorsan boldogult, és hivatalokra is szert tett.

"Az a szóbeszéd járja Amerikában, hogy két intelligens faj létezik a földön: emberek és magyarok." (Isaac Asimov, sci-fi író)

Magyar találmányok:

A léghajó

írta Vörös Balázs

A léghajó feltalálásáról elsősorban Ferdinand von Zeppelin neve juthat eszünkbe, azonban ő egy magyar feltaláló terveit valósította meg. Schwarz Dávid fakereskedő volt, és a kitermelt fát a levegőben szerette volna szállítani, ezért az 1880-as években elkezdte tervezni kormányozható léghajóját. Terveit az Osztrák-Magyar Monarchia hadügyminisztériuma elutasította, ezért először Szentpétervárra, majd Berlinbe ment, ahol megépítette alumíniumvázás, vékony alumíniumlemezzel borított, benzinmotorral hajtott léghajóját. Az első tesztrepülés 1896. október 9-én volt. Ez felemás eredményt hozott, mert a repüléshez csak kis felhajtóerejű, rossz minőségű hidrogént sikerült beszerezni. Mégis bebizonyította, hogy a jármű működőképes. A következő felszállást Schwarz már nem élte meg, 1897. január 13-án meghalt, özvegye pedig eladta a szabadságot Ferdinand von Zeppelinnek.

Régi magyar recept: FONOTT KALÁCS

Hozzávalók:

- 3 dl tej
- 4 ek cukor
- 5 dkg vaj
- 1/2 tk só
- 50 dkg liszt
- 2,5 dkg élesztő
- kenéshez pici tej

Tálba tesszük a hozzávalókat a fenti sorrendben. Ekkor az élesztőt felfuttatjuk, és mint egy hagyományos kelt tésztát összeállítjuk, majd kétszeresére kelesztjük. Lisztezett felületen 6 egyenlő részre osztjuk a tésztát, egyenlő hosszúságú és vastagságú hengerekké sodorjuk, és összefonjuk. Vajazott, lisztezett tepsire rakjuk, tejjel megkenjük. 175 fokban 30 percig sütjük. (A jobb eredmény érdekében egy vízzel teli lábast teszünk mellé a sütőben.) Sütés után rácsra tesszük a kalácsot és ott hagyjuk kihűlni.

Felhasznált irodalom:

- Cúth János: A magyarságtudat kézikönyve (1999)
- Mátyás Szabolcs: Illik tudnom, mert magyar vagyok (Debrecen, 2006)
- Rátóh-Végh István: Magyar kuriózumok (Budapest, 1955)
- Tarján Gábor: Fölnevelő hagyomány (Médiaped. Műhely, 1995)